

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: بررسی مشکلات و پیشنهادهای تجارت ایران با پاکستان

مرجع طرح موضوع: اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۰/۰۹/۱۵

تعداد صفحات دستور جلسه: ۳ صفحه

شرح موضوع کشور ایران در شرق با پاکستان همسایه است و مرز مشترکی به طول ۹۰۰ کیلومتر بین دو کشور وجود دارد. این دو کشور به دلایل قرابت های زبانی، فرهنگی و مذهبی و ظرفیت های زیاد برای تجار و سرمایه گذاران از اهمیت ویژه ای برخوردار هستند.

کشور پاکستان با ۵۴۴ میلیون دلار صادرات، یکی از مقاصد مهم صادرات کالاهای ایرانی محسوب می شود و طی این سال ها صادرکنندگان ایرانی موفق شده اند بازارهای خوبی برای کالاهای خود در پاکستان پیدا کنند که می توان به صادرات مواد نفتی، مشتقات پتروشیمی، مواد غذایی، پسته، خرما، انواع نان، مواد صنعتی و شیمیایی، تجهیزات ساختمانی و بهداشتی و محصولات ساخته شده از آهن و فولاد اشاره نمود.

علاوه بر محصولات ذکر شده کالاهای ایرانی دیگری نیز دارای مزیت های نسبی صادراتی هستند از جمله سیمان، کاشی، سرامیک، شیرآلات، محصولات دارویی، لوازم خانگی، انواع مواد شوینده و مواد غذایی، میوه (سیب، گلابی، خرما و...) و غیره که می توانند بازار خوبی در کشور پاستان داشته باشند.

دلیل دیگری که حضور ایران در بازار تجارت پاکستان را توجیه و مقرون به صرفه می کند این است که بازار پاکستان یکی از بازارهای مکمل ایران محسوب می شود، ایران می تواند بسیاری از نیازها و محصولات وارداتی پاکستان را تامین نماید و در مقابل پاکستان نیز می تواند برخی از محصولات وارداتی ایران نظیر گوشت، برنج، منسوجات، تجهیزات ورزشی و پزشکی، میوه های گرمسیری و برخی اقلام کشاورزی را تامین نماید. بنابراین این دو کشور می توانند از تعاملات تجاری با یکدیگر بهره مند شوند. لیکن علیرغم ظرفیت و توانمندی های دو کشور، موانع و مشکلات تجاری در صادرات و واردات با پاکستان وجود دارد که در متن پیشرو در دو بخش حوزه تجارت و گمرکات به آن اشاره می گردد که می توان با توسعه همکاری ها از جمله در زمینه های کاهش تعرفه ها، تهاتر محصولات و حمل و نقل کالا مشکلات بسیاری را از میان برداشت:

بخش اول: حوزه تجارت

• اقلام مندرج در قرارداد تعرفه های ترجیحی

یکی از بهترین راهکارهای توسعه مراودات تجاری بین دو کشور ایران و پاکستان، اجرای قرارداد تعرفه های ترجیحی می باشد. (کاهش تعرفه کالاهای صادراتی)؛ لیکن وجود ۶۴۷ قلم کالا در لیست اعمال تعرفه های ترجیحی که برخی از آن ها غیر ضروری هستند، سبب شده است این قرارداد عملیاتی نشود. بنابراین پیشنهاد می گردد اقلام مندرج در قرارداد تعرفه های ترجیحی کاهش یابد و تخفیفات حداقل ۳۰ درصدی برای آن اقلام ضروری در نظر گرفته شود.

• واردات در مقابل صادرات کالا

با تنگ تر شدن حلقه تحریم های بانکی و ارزی از جانب کشور آمریکا، امکان برقراری معاملات به صورت معمول ممکن نمی باشد. یکی از راهکارهای مناسب جهت دور زدن تحریم ها و تامین نیازهای کالایی کشور، انجام معاملات تجاری به صورت تهاتری است.

لازم به ذکر است این نوع از مراودات توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجاز شمرده شده است و در این راستا اتاق بازرگانی زاهدان با همکاری اتاق بازرگانی کویت، قراردادی را در تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۶ منعقد نموده اند، لیکن مکانیزمی استاندارد به منظور اجرا کردن آن در سطح کلان وجود ندارد و

انجام آن فقط به صورت تجارت در بازارچه های مرزی باقی مانده است. بنابراین پیشنهاد می گردد با همکاری بانک مرکزی و با قرارداد یک نهاد واسط غیر دولتی برای نظارت بر نحوه انجام صحیح، مراودات تجاری دو کشور بدون نیاز به تامین ارز انجام شود.

• **امضاء قرارداد تعرفه تجارت آزاد با کشور پاکستان**

تجارت آزاد مدل تجاری است که در آن کالاها و خدمات بدون محدودیت های دولتی بین و یا درون کشورها انتقال می یابد. این محدودیت ها شامل مالیات و تعرفه است.

لازم به توضیح است که از ایران صادرات محصولات صنعتی دارای ارزش افزوده به پاکستان صورت می گیرد و از پاکستان واردات محصولات کشاورزی انجام می شود که در این راستا، امضا قرارداد تعرفه تجارت آزاد با پاکستان می تواند تاثیر مثبتی بر توسعه صادرات ایران داشته باشد.

لازم به ذکر است تغییر تعرفه های تجارت ترجیحی به آزاد می تواند به توسعه واردات و صادرات دو کشور سرعت بخشد و در زمان و هزینه نیز موجب صرفه جویی شود. همچنین با کاهش تعرفه ها، شرایط برای صادرات مجدد فراهم می شود و تولیدات ایرانی می توانند در مرزهای دورتر و بازارهای بین المللی نیز به فروش برسند.

• **عدم اعزام هیات تجاری و عدم برگزاری نمایشگاه تخصصی**

پس از شیوع ویروس کرونا، نمایشگاه های تخصصی برگزار نگردید و هیچ نوع هیات تجاری به دو کشور اعزام نشد؛ لیکن در شرایط فعلی و با توجه به واکسیناسیون گسترده در کشورهای ایران و پاکستان و کاهش احتمال شیوع ویروس کرونا، راه اندازی مجدد هیات ها و شرکت در نمایشگاه های تخصصی بسیار در روند توسعه تجارت میان دو کشور دارای اثر مثبت می باشد. از این رو پیشنهاد می گردد هماهنگی های لازم و اعلام آمادگی به منظور تبادل هیات تجاری و نمایشگاه های تخصصی صورت پذیرد.

بخش دوم: حوزه گمرکات

• **تعرفه صادرات سیب درختی به پاکستان**

یکی از بازارهای پر تقاضا برای صادرات سیب درختی از ایران، کشور پاکستان است. از آنجایی که کشور پاکستان، شرایط مساعد را برای پرورش سیب تازه ندارد؛ لذا سیب صادراتی ایرانی در بازارهای کشور همسایه بسیار مورد استقبال واقع شده است. لیکن طی سال های گذشته همواره سیب تولید شده توسط باغداران ایرانی به دلیل موانع تعرفه ای که کشور همسایه به صورت یک سوپه برای ایران اعمال می کنند و قیمت بالای تمام شده، روی دستشان مانده و گاهی به هدر می رود.

با ابلاغ مصوبه هیات وزیران به شماره ۱۵۵۲۶۹/ت/۵۸۵۹۷ هـ مورخ ۹۹/۱۲/۲۶ تسهیلاتی در خصوص واردات کالا توسط مرزنشینان و پبله وران ایجاد شد و کالاهایی نظیر میوه های گرمسیری و نارنگی از پاکستان وارد کشور شد. (۵۰۰ هزار تن انبه و ۵ هزار تن نارنگی) در حالیکه کشور پاکستان تعرفه سیب درختی را کاهش نداده است و بر تداوم تعرفه زیاد اصرار دارد؛ لذا پیشنهاد می شود این مشکل با مقامات پاکستانی مطرح و مرتفع گردد.

براساس جداولی که سفارت خانه پاکستان در مورد هزینه صادرات مستقیم سیب ایران به پاکستان ارائه نموده است، این هزینه حدود ۵۰ درصد می باشد:

کشور	عوارض گمرکی	عوارض گمرکی اضافی	مالیات فروش / ارزش افزوده	مالیات اضافی	مالیات بر درآمد	هزینه کل
ایران	۱۸ درصد	۷ درصد	۱۷ درصد	۳ درصد	۵.۵ درصد	۵۰.۵ درصد

• **افزایش ساعت های کاری در گمرکات دو کشور**

در مرز تفتان ازدحام، ترافیک زیاد و توقف های طولانی مدت برای صادرکنندگان وجود دارد. این موضوع بر قیمت تمام شده صادرات محصولاتی نظیر

فرآورده های نفتی و محصولات کشاورزی فاسد شدنی اثر می گذارد؛ لذا پیشنهاد می شود ساعت های کاری در گمرکات افزایش یابد.

• **ترافیک سنگین در مرز میرجاوه**

پس از استقرار ارتش پاکستان در مرز، کامیون های ایرانی به پارکینگ NLC هدایت می شوند و جهت طی مراحل، تشریفات گمرکی و نیز تخلیه و بارگیری محموله های تجاری و همچنین درج میزان هزینه های رسمی قابل پرداخت توسط رانندگان، مدت زمان طولانی متوقف می شوند. این موضوع سبب بالا رفتن هزینه های حمل و نقل برای جبران خسارت ناشی از معطلی رانندگان شده است و مشکلاتی را برای صادرات محصولات سوختی به کشور پاکستان ایجاد نموده است. لذا از آنجایی که رییس گمرک تفتان اعلام نموده است که امکان دخالت گمرک در این زمینه وجود ندارد، پیشنهاد می شود این موضوع با مقامات پاکستانی مطرح و مشکل مرتفع گردد.

• **ایجاد گیت جدید در مرز میرجاوه توسط کشور پاکستان**

گیت جدید از سوی کشور ایران در مرز احداث شده است لذا پیشنهاد می شود ایجاد زیرساخت های لازم و احداث گیت جدید از سوی کشور پاکستان با مقامات پاکستانی مطرح شود.

با عنایت به مطالب فوق، اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان از دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی درخواست نموده است تا حل مشکلات فوق در دستور کار رسیدگی قرار گیرد.